

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16.09.1993, sp. zn. 4 Cao 116/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:4.CAO.116.1993.1

Číslo: 34/1995

Právní věta: Invalidní a částečný invalidní důchod jsou samostatnými dávkami důchodového zabezpečení. Při změně plné invalidity na invaliditu částečnou je třeba invalidní důchod odejmout (§ 96 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.), K tomuto odnětí může dojít jen rozhodnutím orgánu důchodového zabezpečení (§ 122 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.) musí být vydáno a účastníku doručeno do vlastních rukou (§ 121 odst. 1 a § 124 písm. a/ zákona č. 100/1988 Sb.). Může být vydáno buď jako samostatné rozhodnutí nebo může být součástí rozhodnutí, jímž se při změně invalidity v invaliditu částečnou nově přiznává částečný invalidní důchod.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 16.09.1993

Spisová značka: 4 Cao 116/93

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Důchod invalidní, Důchod invalidní částečný, Pojištění důchodové, Právo sociálního zabezpečení, Sociální zabezpečení, Státní sociální podpora, Zabezpečení v invaliditě

Předpisy: 100/1988 Sb. § 7 písm. a)

§ 121 odst. 1

§ 122 odst. 1

§ 124 písm. a) 71/1967 Sb. § 47 odst. 1 140/1994 Sb.

§ 29 odst. 2 písm. a)

§ 37

§ 55

§ 96 odst. 1

§ 96 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34/1995 sb. rozh.

Invalidní a částečný invalidní důchod jsou samostatnými dávkami důchodového zabezpečení. Při změně plné invalidity na invaliditu částečnou je třeba invalidní důchod odejmout (§ 96 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.), K tomuto odnětí může dojít jen rozhodnutím orgánu důchodového zabezpečení (§ 122 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.); musí být vydáno a účastníku doručeno do vlastních rukou (§ 121 odst. 1 a § 124 písm. a/ zákona č. 100/1988 Sb.). Může být vydáno buď jako

samostatné rozhodnutí nebo může být součástí rozhodnutí, jímž se při změně invalidity v invaliditu částečnou nově přiznává částečný invalidní důchod.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze 16. 9. 1993, [4 Cao 116/93](#))

Navrhovatel byl od roku 1989 poživatel invalidního důchodu. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 15. 6. 1992 byl navrhovateli přiznán částečný invalidní důchod podle ustanovení § 37 zákona č. 100/1988 Sb. v celkové částce 1212 Kč měsíčně.

V opravném prostředku navrhovatel požadoval přezkoumání uvedeného rozhodnutí a zdůrazňoval, že v něm není vůbec odůvodněno, na jakém podkladě bylo vydáno.

Městský soud v Praze opravnému prostředku zčásti vyhověl, přezkoumávané rozhodnutí za dobu do 30. 9. 1992 potvrdil a za dobu od 1. 10. 1992 zrušil; orgán sociálního zabezpečení přitom zavázal právním názorem, že navrhovatel je od 1. 10. 1992 plně invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. Vycházel zejména z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR z 18. 11. 1992, podle něhož byl navrhovatel ode dne

17. 3. 1992, kdy byla provedena posudkovou komisí Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 6 kontrolní lékařská prohlídka, již jen částečně invalidní, neboť na ztrátu pravého oka, které bylo základním invalidizujícím onemocněním, se dostatečně adaptoval; navrhovatel nebyl sice schopen vykonávat dosavadní zaměstnání normovače, avšak mohl vykonávat jiné, méně kvalifikované zaměstnání. Od října 1992 je ovšem navrhovatel opět invalidní (plně), neboť u něho došlo k novému onemocnění (infarkt myokardu), pro které není schopen vykonávat jakékoliv soustavné zaměstnání. Soud prvního stupně v souladu se závěry zmíněné posudkové komise tedy dovodil, že navrhovatel byl od

17. 3. 1992 do 30. 9. 1992 částečně invalidní podle ustanovení § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. a od 1. 10. 1992 je invalidní (plně) ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, v němž předně namítal, že nebyl řádně předvolán k ústnímu jednání, které se konalo

11. 12. 1992; zejména však poukazoval na to, že posudková komise Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 6 neměla při jednání dne 17. 3. 1992 všechny podklady o jeho zdravotním stavu. Blíže své odvolání přes výzvu soudu prvního stupně nezdůvodnil.

Vrchní soud v Praze svým usnesením zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Z ustanovení § 7 písm. a) bod 2. a 3. zákona č. 100/1988 Sb. (ve znění se změnami a doplňky, vyhlášeném pod č. 140/1994 Sb.) vyplývá, že invalidní důchod a částečný invalidní důchod jsou samostatné dávky důchodového zabezpečení. V důsledku toho při změně plné invalidity na invaliditu částečnou je třeba postupovat podle ustanovení § 96 odst. 1 téhož zákona a invalidní důchod odejmout, neboť jde o takovou změnu podmínek dávky, která má za následek zánik nároku. K odnětí pak může dojít jen rozhodnutím, a to nejdříve od výplatního období následujícího po doručení tohoto rozhodnutí (věta druhá ustanovení § 96 odst. 4 výše citovaného zákona). Obdobně je třeba postupovat i při změně částečné invalidity na invaliditu plnou.

Jestliže se tedy při kontrolní lékařské prohlídce zjistilo, že poživatel invalidního důchodu je již jen

částečně invalidní, bylo třeba, aby invalidní důchod byl rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení odňat a přiznán částečný invalidní důchod. Rozhodnutí o odnětí dávky, které je rozhodnutím o zákonném nároku ve věcech důchodového zabezpečení (§ 122 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.), může být vydáno formou samostatného správního rozhodnutí nebo být součástí rozhodnutí, jímž se při změně invalidity (plné) na invaliditu částečnou nově přiznává částečný invalidní důchod; v obou případech je ovšem třeba, aby takové rozhodnutí obsahovalo výrok o tom, že se plný invalidní důchod odnímá, a mělo náležitosti správního rozhodnutí stanovené v ustanovení § 47 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. Rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu musí být posléze vydáno písemně a doručeno účastníku do vlastních rukou (§ 121 odst. 1, § 124 písm. a/ zákona č. 100/1988 Sb.).

V projednávané věci soud prvního stupně k výše citovaným ustanovením nevzal zřetel a otázkou, zda a kterým rozhodnutím byl odňat navrhovateli dříve přiznaný invalidní důchod, se nezabýval. Přitom je zřejmé, že rozhodnutí, kterým byl navrhovateli přiznán částečný invalidní důchod, výrok o odnětí dříve přiznaného invalidního důchodu neobsahuje.

Pochybnosti vzniklé v uvedeném směru se nepodařilo odstranit ani šetřením provedeným ve smyslu ustanovení § 210 odst. 2 o. s. ř. v rámci odvolacího řízení. Česká správa sociálního zabezpečení ve svém sdělení z 22. 4. 1993 sice podala přehled rozhodnutí, kterými byl navrhovateli přiznán či zvyšován invalidní důchod, ovšem k otázce, zda a kterým rozhodnutím byl odňat navrhovateli dříve přiznaný invalidní důchod či zda takové rozhodnutí vydáno nebylo, se nevyjádřila.

Bude proto na soudu prvního stupně, aby v dalším řízení řádně objasnil, zda a kterým rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení došlo k účinnému odnětí navrhovateli dříve přiznaného invalidního důchodu. Pokud bude zjištěno, že takové rozhodnutí vydáno nebylo, čemuž nasvědčuje až dosud zjištěný skutkový základ, nezbude, než opravným prostředkem napadené rozhodnutí bez dalšího věcného přezkoumání zrušit v celém rozsahu, tedy i pro dobu do 30. 9. 1992 (§ 250q odst. 2 o. s. ř.), neboť podmínky nároku na výplatu dříve navrhovateli přiznaného invalidního důchodu, který je vyšší než novým rozhodnutím přiznaný částečný invalidní důchod, byly i v uvedené době do 30. 9. 1992 splněny a při současném splnění podmínek nároku na výplatu více důchodů se vyplácí jen jeden důchod, a to vyšší (§ 55 zákona č. 100/1988 Sb.).

I pro případ dalšího věcného přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení odvolací soud, na rozdíl od soudu prvního stupně, nepokládá posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR z 18. 11. 1992 za zcela úplný a přesvědčivý. Neúplnost posudku totiž spočívá předně v tom, že v něm není dostatečně zdůvodněna změna stupně invalidity navrhovatele v době od 17. 3. 1992 do 30. 9. 1992 potud, zda je dána zlepšením navrhovatelova zdravotního stavu nebo jinými skutečnostmi (a jakými). V tomto směru je nutno uvést, že posudkový závěr o zániku invalidity musí být obsahem posudku náležitě zdůvodněn. Je třeba především vymezit, v jakém rozsahu došlo ke zlepšení zdravotního stavu ve srovnání se stavem dřívějším, popřípadě jaké jiné závažné skutečnosti takový závěr odůvodňují. Výše již zmíněný posudek ovšem takové bližší odůvodnění postrádá.

Odvolací soud posléze nepokládá zmíněný posudek za zcela přesvědčivý i z toho důvodu, že v posudkových závěrech komise zcela jednoznačně nevyjádřila, která konkrétní zaměstnání méně kvalifikovaná by mohl navrhovatel vykonávat a zda výkonem těchto zaměstnání by nedošlo k vážnému zhoršení navrhovatelova zdravotního stavu.

Bude-li proto v dalším řízení najisto postaveno, že jsou dány podmínky pro takové další věcné přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, bude třeba, aby soud prvního stupně doplnil dokazování jednak výsledkem navrhovatele jako účastníka řízení a dále vyžádáním dalšího (doplňujícího) posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, v němž by komise neúplnost původního posudku z 18. 11. 1992 ve výše naznačených směrech odstranila.

Z uvedených důvodů proto odvolací soud zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 221 odst. 1 a odst. 2 o. s. ř. a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně také o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).